

Міжнародні гранти та інвестиції для України

Міжнародні гранти та інвестиції Україна СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПОЗИЦІОНУВАННЯ

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА РИНКУ ФІНАНСУВАННЯ	
2. ДЕТАЛЬНА СЕГМЕНТАЦІЯ РИНКУ	
3. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ІНСТИТУЦІЙ	
4. ПОЗИЦІОНУВАННЯ УКРАЇНИ НА КАРТІ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ	
5. ДЕТАЛЬНИЙ ОГЛЯД ПРОГРАМ	
6. SWOT-АНАЛІЗ	
7. СТРАТЕГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ БІЗНЕСУ	
8. ПЛАН ДІЙ ТА МОНІТОРИНГ	
9. РИЗИКИ ТА МІТИГАЦІЯ	
10. ПІДСУМОК	
11. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ	

1. ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА РИНКУ ФІНАНСУВАННЯ

Україна отримує значну міжнародну підтримку для відновлення економіки та підтримки бізнесу. Ринок фінансування структурований за типами отримувачів та формами підтримки. Обсяги підтримки (2024–2027) безпрецедентні для країни, що не є членом ЄС.

СИЛЬНІ СТОРОНИ ПОТОЧНОЇ ПІДТРИМКИ

- Повне покриття форм фінансування: гранти, кредити, гарантії, blended finance, інвестиції
- Координація через МВФ, Світовий банк, ЄС, G7
- Пряма підтримка держбюджету та приватного сектору
- Широка географія донорів: МВФ, Світовий банк, ЄС (Ukraine Facility), США (DFC, USAID), ЄБРР
- Адаптація під різні сегменти: МСП, корпорації, стартапи, муніципалітети

КЛЮЧОВІ СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

- Макрофінансова стабільність: МВФ, G7-кредити (\$50 млрд)
- Відновлення інфраструктури: Світовий банк (\$34+ млрд), EIB, Ukraine Facility (€50 млрд)
- Приватний сектор: МФК (\$1,9+ млрд), DFC (\$1,7 млрд), ЄБРР
- МСП: EU4Business, Business Bridge, ПРООН, 5-7-9% (27 млрд грн у 2024)
- Інновації: Horizon Europe, Eureka, EIC Accelerator (до 2,5 млн EUR на стартап)

2. ДЕТАЛЬНА СЕГМЕНТАЦІЯ РИНКУ

ДЕРЖАВНИЙ СЕГМЕНТ

- Отримувачі: бюджет, інфраструктура, реформи, муніципалітети
- Джерела: Ukraine Facility (€50 млрд), G7 ERA (\$50 млрд), МВФ, Світовий банк (\$34+ млрд)
- Обсяги: десятки мільярдів євро та доларів
- Фокус: стабільність, відновлення, євроінтеграція, антикорупційні заходи
- Особливості: довгострокові програми, багаторівнева координація, прив'язка до реформ

КОРПОРАТИВНИЙ СЕГМЕНТ

- Отримувачі: крупні компанії (агрохолдинги, енергетика, логістика, телеком)
- Джерела: МФК, DFC, ЄБРР
- Приклад: МНР — \$480 млн (МФК \$130 млн + ЄБРР \$100 млн + DFC \$250 млн)
- Фокус: кредити, blended finance, risk-sharing, trade finance
- Умови: прямий контакт з інституціями, Due Diligence, compliance
- Сектори: сільське господарство, відновлювана енергетика, телекомунікації, торгівля

МСП ТА СТАРТАПИ

- Отримувачі: малі та середні підприємства, інноваційні компанії
- Джерела: EU4Business (гранти до €10 000), Business Bridge (€2500), Horizon Europe, ПРООН
- Кредити: до €3 млн через ЄБРР/EU4Business, 5-7-9% (45 банків-партнерів)
- Фокус: експортний та/або інноваційний потенціал
- Критерії МСП: менше 250 працівників, оборот до €50 млн або баланс до €43 млн

МУНІЦИПАЛЬНИЙ СЕГМЕНТ

- Отримувачі: громади, місцеві органи влади, держпідприємства
- Джерела: Ukraine Investment Framework (гарантії €1 млрд), EIB, Світовий банк
- Обсяги: мільярди євро на інфраструктуру, енергетику
- Пріоритети: енергоефективність (ESCO-Fund), транспорт, житло

3. АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ІНСТИТУЦІЙ

МВФ (INTERNATIONAL MONETARY FUND)

- Підтримка макрофінансової стабільності та бюджету України
- G7-кредити (\$50 млрд) адмініструються через Multi-Donor Administered Account
- Бізнес отримує опосередковано: стабільність курсу, фіскальна політика, доступ до ринків

СВІТОВИЙ БАНК (WORLD BANK GROUP)

- 78 проєктів, зобов'язання близько \$34,5 млрд (січень 2026)
- URTF: понад \$2,4 млрд від донорів, розблокував \$7 млрд, у т.ч. \$3,7 млрд приватного капіталу
- Пріоритети: інфраструктура, енергетика, транспорт, підтримка підприємств

UKRAINE FACILITY (ЄС, 2024–2027)

- €17 млрд грантів + €33 млрд позик
- Ukraine Investment Framework: гарантії та blended finance для залучення інвестицій
- Підписані гарантії (червень 2024): €1 млрд гарантій + €400 млн грантів

МФК (IFC)

- Понад \$1,9 млрд фінансування проєктів
- Economic Resilience Action: близько \$2 млрд для приватного сектору
- Trade finance до \$300 млн (до \$1 млрд імпорту/експорту за три роки)

DFC (США)

- U.S.-Ukraine Reconstruction Investment Fund операційний з 2026
- Загальний обсяг в Україні: близько \$1,7 млрд
- Пріоритети: критичні копалини, енергетика, транспорт, ІКТ

ЄБРР

- Один з найбільших кредиторів України
- EU4Business credit line: до €3 млн через партнерські банки
- Сектори: енергетика, інфраструктура, агробізнес, МСП

ВІЛАТЕРАЛЬНІ ДОНОРИ

- США (DFC, USAID): risk-sharing з МФК, програми для МСП
- Велика Британія: energy security \$30 млн, до \$100 млн інвестицій
- Німеччина: EU4Business, SME Resilience Alliance
- Японія, Канада: участь у G7 та фондах Світового банку

УКРАЇНСЬКІ ІНСТИТУЦІЇ

- Фонд розвитку підприємництва: EU4Business, ESCO-Fund
- Дія.Бізнес: агрегатор програм, інформація про гранти
- НБР/NDI: національний банк розвитку
- Стратегія розвитку МСП до 2027: зелена та цифрова трансформація

4. ПОЗИЦІОНУВАННЯ УКРАЇНИ НА КАРТІ МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ

УНІКАЛЬНІСТЬ ПОЗИЦІЇ

- Україна — один з найбільших отримувачів міжнародної допомоги (2024–2027)
- Сукупний потенціал: понад €100 млрд (Ukraine Facility €50 млрд + G7 \$50 млрд + Світовий банк \$34+ млрд + МФК, DFC, ЄБРР)
- Ukraine Facility €50 млрд — безпрецедентний інструмент для країни-нечлена ЄС
- G7 \$50 млрд — координована підтримка від заморожених російських активів (ERA Loans)

ПРІОРИТЕТНІ СЕКТОРИ

- Енергетика (відновлювана, енергоефективність)
- Транспорт і логістика
- Цифрова трансформація
- Агробізнес та продовольча безпека
- Будматеріали та виробництво
- Критичні сировини

КОНКУРЕНЦІЯ ЗА РЕСУРСИ

- Бенефіціарії конкурують за обмежені квоти в програмах (EU4Business — 100 підприємств, Business Bridge — 1500)
- Важливо оперативно подавати заявки та відповідати критеріям
- Перевага у тих, хто має експортний або інноваційний потенціал

5. ДЕТАЛЬНИЙ ОГЛЯД ПРОГРАМ

EU4BUSINESS (ЄС + НІМЕЧЧИНА)

- Гранти для мікро-, малого та середнього бізнесу
- Друга хвиля (2024): до 100 підприємств, до €10 000 на кожне (разом до €1 млн)
- Критерії: експортний та/або інноваційний потенціал
- Сектори: переробка, креативні індустрії, логістика, транспорт
- Партнер: Фонд розвитку підприємництва (bdf.gov.ua)

BUSINESS BRIDGE (READYFOREU)

- Єврокомісія: €3,75 млн для МСП, постраждалих від війни
- До 1500 бізнесів: по €2500 на послуги (маркетинг, юридичні консультації, виставки)

ПРОГРАМА 5-7-9%

- 2024: близько 7000 підприємців отримали позики на понад 27 млрд грн
- 45 банків-партнерів
- Сектори: сільське господарство, торгівля, переробка

ПРООН

- Мікрогранти до \$4000 для бізнесів, що переїхали
- ESCO-Fund: підтримка енергосервісних компаній
- SME Resilience Alliance

6. SWOT-АНАЛІЗ

СИЛЬНІ СТОРОНИ

- Безпрецедентні обсяги підтримки від ЄС, G7, МВФ
- Різноманітність інструментів: гранти, кредити, гарантії, blended finance
- Адаптація під МСП, корпорації, муніципалітети
- Координація донорів та узгодженість програм

СЛАБКІ СТОРОНИ

- Складність навігації в багатьох програмах
- Недостатня обізнаність бізнесу про доступні можливості
- Вимоги звітності та compliance
- Обмежені квоти в окремих програмах

МОЖЛИВОСТІ

- Розширення Ukraine Investment Framework
- Нові програми від DFC, ЄБРР, МФК
- SME Resilience Alliance (понад €7 млрд)
- Call for Expression of Interest — залучення інвесторів з ЄС

ЗАГРОЗИ

- Зміни умов програм та політики донорів
- Затримки виплат або змінність ризиків
- Конкуренція з іншими отримувачами (державний сектор vs приватний)

7. СТРАТЕГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ БІЗНЕСУ

ДЛЯ МСП

- Перший крок: Дія.Бізнес (business.diia.gov.ua), Фонд розвитку підприємництва (bdf.gov.ua)
- EU4Business: гранти до €10 000, критерії — експортний/інноваційний потенціал
- Business Bridge: €2500 на послуги (маркетинг, юридичні консультації, виставки)
- 5-7-9%: кредити через 45 банків-партнерів, 2024 — понад 27 млрд грн
- ПРООН: мікрогранти до \$4000 для переміщених бізнесів

ДЛЯ СТАРТАПІВ

- Horizon Europe: EIC Accelerator до 2,5 млн EUR (грант + інвестиції + коучинг)
- Eureka: до 8,5 тис. EUR на R&D-проекти, Міністерство освіти і науки
- Квантові технології: до 2,7 млн EUR, дедлайн жовтень 2025

ДЛЯ КОРПОРАЦІЙ

- Прямий контакт з МФК, DFC, ЄБРР
- Банки-партнери для trade finance та risk-sharing (Raiffeisen Bank Ukraine)
- Приклад МНР: комплексний пакет \$480 млн від трьох інституцій

ДЛЯ АГРОБІЗНЕСУ

- ЄБРР/МФК credit lines, risk-sharing facilities
- DFC + МФК: \$50 млн для МСП у агробізнесі, \$150 млн для середніх компаній

ДЛЯ МУНІЦИПАЛІТЕТІВ

- Ukraine Investment Framework (гарантії, blended finance)
- EIB, Світовий банк
- ESCO-Fund: енергосервісні компанії, 10–15 пілотних проєктів

КОНТАКТИ ТА ПЕРШІ КРОКИ

- Дія.Бізнес (business.diia.gov.ua) — безкоштовна інформація та навігація
- Фонд розвитку підприємництва (bdf.gov.ua) — реалізатор EU4Business
- eu4business-ebdcreditline.com.ua — кредитна лінія ЄБРР
- Міністерство освіти і науки — Horizon Europe, Eureka

8. ПЛАН ДІЙ ТА МОНІТОРИНГ

КЛЮЧОВІ КРОКИ

- Визначити відповідність критеріям (МСП/стартап/корпорація)
- Вивчити умови цільових програм
- Підготувати документацію (бізнес-план, фінансова звітність)
- Подати заявку вчасно (дотримувати дедлайнів)
- Відстежувати статус та реагувати на додаткові запити

ДЕДЛАЙНИ (ОРИЄНТОВНО)

- Call for Expression of Interest: до 1 березня 2025
- Horizon Europe квантові технології: жовтень 2025
- EU4Business, Business Bridge: відкриті набіри, перевіряти офіційні сайти

МОНІТОРИНГ ЗМІН

- Умови програм змінюються — перевіряти офіційні сайти щомісяця
- Ключові джерела: worldbank.org/en/country/ukraine, enlargement.ec.europa.eu
- eu4business.eu, business.diia.gov.ua, bdf.gov.ua
- Підписка на оновлення Дія.Бізнес

КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ УСПІШНОЇ ЗАЯВКИ

- Чітке формулювання цілей та очікуваних результатів
- Підготовлена фінансова звітність та бізнес-план
- Дотримання критеріїв програми (сектор, розмір, експортний/інноваційний потенціал)
- Своєчасна подача до дедлайну
- Готовність надати додаткову інформацію за запитом

9. РИЗИКИ ТА МІТИГАЦІЯ

РИЗИКИ

- Відхилення заявки — підготувати резервні варіанти (інші програми)
- Зміна умов під час розгляду — підтримувати контакт з реалізаторами
- Валюта та курс — враховувати при плануванні погашення кредитів

МІТИГАЦІЯ

- Диверсифікація: подавати в кілька програм одночасно (якщо дозволено)
- Професійна підготовка: консультації з Фондом розвитку підприємництва
- Буфер по часу: подавати заздалегідь до дедлайну

G7 ТА КООРДИНОВАНА ПІДТРИМКА

- ERA Loans: забезпечення — доходи від заморожених російських активів
- Розподіл: США до \$20 млрд, ЄС \$20 млрд, інші G7 \$10 млрд
- Фокус: енергетика, транспорт, бізнес-клімат, антикорупція

ВИМОГИ ДО БІЗНЕСУ

- Реєстрація та діяльність в Україні
- Відповідність критеріям МСП (чисельність, оборот, баланс)
- Дотримання екологічних, соціальних та антикорупційних стандартів
- Цільове використання коштів (гранти) або погашення (кредити)

ПОРІВНЯННЯ ТИПІВ ФІНАНСУВАННЯ

- Гранти: безповоротні, цільове використання, звітність, найменше бюрократії для малих сум
- Кредити: погашення, відсотки (пільгові або ринкові), більший обсяг
- Гарантії: знижують ризик для банку, збільшують доступ до кредитів
- Blended finance: поєднання інструментів, залучення приватного капіталу

10. ПІДСУМОК

Міжнародна підтримка України охоплює державний, корпоративний та МСП-сегменти. Успішне позиціонування вимагає: знання типів фінансування, відповідності критеріям програм та оперативного моніторингу оновлень. Ключові інституції — МВФ, Світовий банк, Ukraine Facility, МФК, DFC, ЄБРР — працюють узгоджено на підтримку відновлення та розвитку української економіки. Бізнесу рекомендується починати з Дія.Бізнес та Фонду розвитку підприємництва для отримання актуальної інформації та підтримки в підготовці заявок. Документ покликаний надати стратегічний огляд ринку міжнародного фінансування для України та практичні рекомендації для різних типів отримувачів.

11. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

- Світовий банк – Україна: worldbank.org/en/country/ukraine
- Ukraine Facility: enlargement.ec.europa.eu
- EU4Business: eu4business.eu, eu4business-ebdcreditline.com.ua
- Дія.Бізнес: business.dia.gov.ua
- Фонд розвитку підприємництва: bdf.gov.ua
- DFC (США): dfc.gov
- ЄБРР: ebrd.com
- ПРООН в Україні: undp.org/ukraine
- Міністерство економіки України: me.gov.ua